

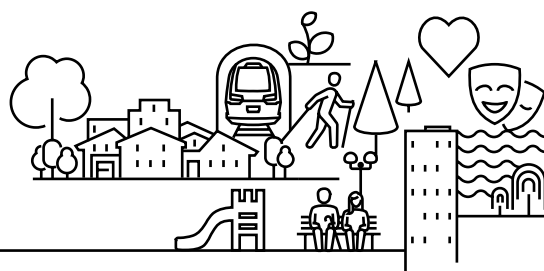

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026-2027

Dynamitten barnehage

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN	3
2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM	4
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER	5
3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....	5
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN	5
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage	9
4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....	9
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	13
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	13
5.2. OMSORG	14
5.3. LEK	15
5.4. DANNING.....	15
5.5. LÆRING.....	16
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP	16
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	17
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	18
6. MEDVIRKNING	20
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	20
6.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	21
7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	21
7.1. PLANLEGGE	22
7.2. VURDERE	23
7.3. DOKUMENTERE.....	23
7.4. PROGRESJON.....	23
7.5. DIGITAL PRAKSIS	24
7.6. KVALITETSKJENNETEGN	25

8. OVERGANGER.....	25
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	26
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	26
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	27
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	28
10. PLAN FOR VURDERING	29
11. KILDER OG REFERANSER	37

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: 03.07.2026

Barnehagens styrer: Tone Dueland Juvik

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsningsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030
- Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*. Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «Se meg - hele meg», overordnet plan «Vold i nære relasjoner» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

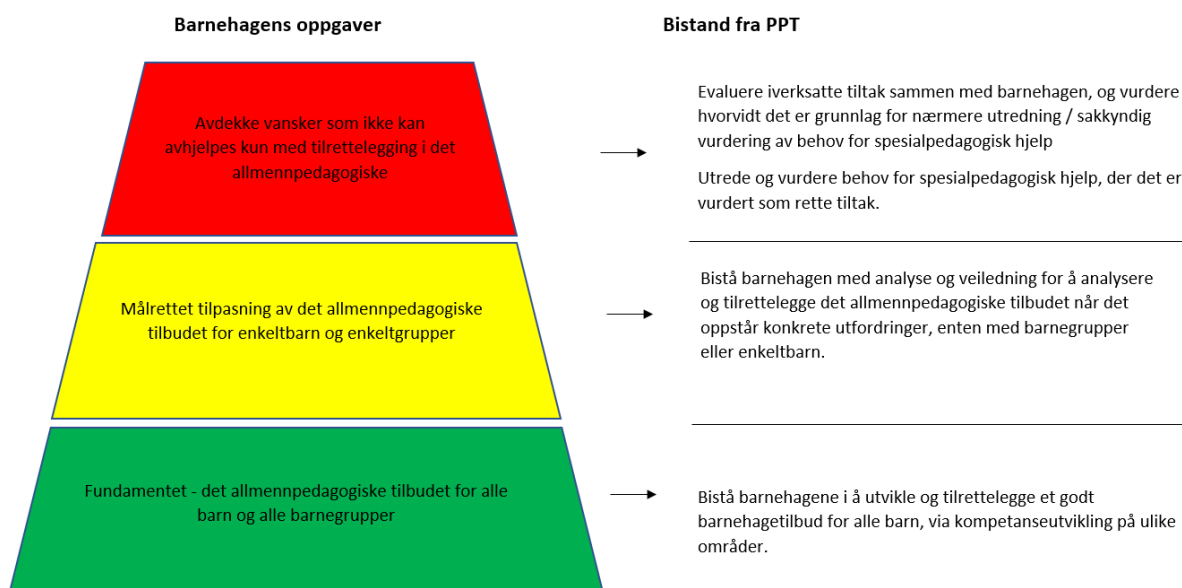
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

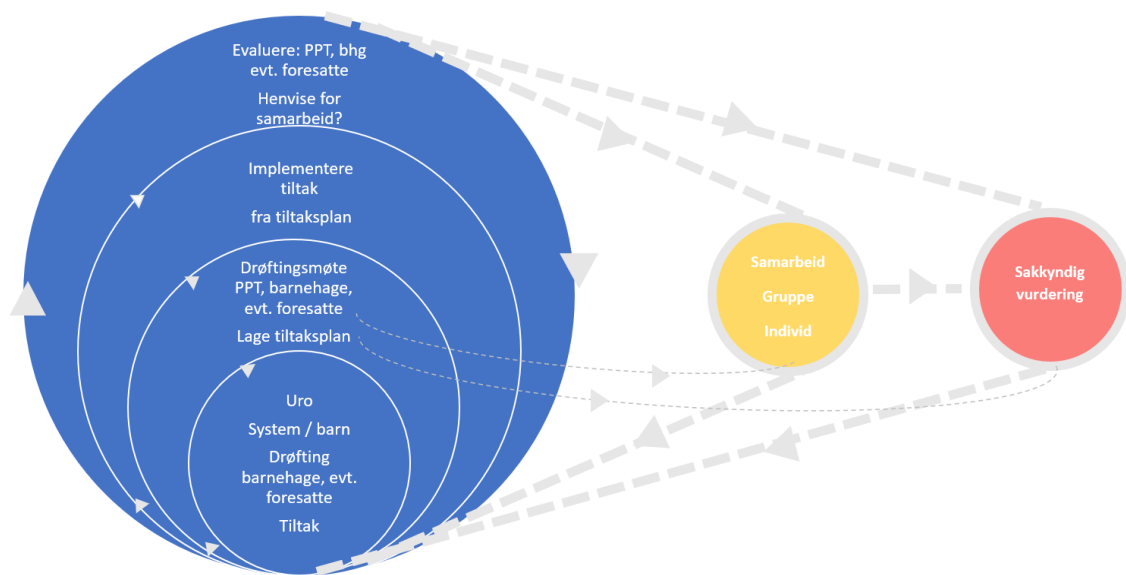
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

4.1 Bakgrunn for valg av satsingsområder

For å sikre et systematisk og kunnskapsbasert arbeid med kvalitet har barnehagene i sone Ski sørøst valgt CLASS (Classroom Assessment Scoring System) som overordnet ramme for utviklingsarbeidet. CLASS er et forskningsbasert verktøy som støtter oss i å forstå, observere og videreutvikle kvalitet i relasjonene mellom voksne og barn – en avgjørende faktor for barns trivsel, utvikling og læring.

Gjennom en felles og langsiktig satsning på CLASS arbeider vi målrettet for å sikre:

- høy kvalitet i relasjoner
- et inkluderende og utviklende læringsmiljø
- en profesjonsfaglig sterk personalgruppe

CLASS brukes både som observasjonsverktøy og som grunnlag for refleksjon og kompetanseutvikling, og gir oss et felles faglig språk for pedagogisk praksis. På bakgrunn av observasjoner utarbeides konkrete handlingsplaner på avdelingsnivå som brukes aktivt i utviklingsarbeidet.

I kommende barnehageår videreutvikler vi arbeidet gjennom systematisk kompetanseheving i hele personalgruppen, blant annet gjennom læringslaber og arbeid med CLASS-dimensjonene.

Valget av barnesamtaler og inkluderende barnehagemiljø bygger på et helhetlig syn på barns utvikling, der relasjoner, medvirkning og tilhørighet står sentralt. Samlet bidrar satsningsområdene til å styrke det forebyggende arbeidet mot mobbing og utenforskap, og til å sikre et trygt og utviklingsfremmende miljø for alle barn.

4.2 Satsningsområdene

Våre satsningsområder for barnehageåret 2026–2027 er:

- Barnesamtaler og inkluderende barnehagemiljø
- Systematisk kvalitetsutvikling med CLASS

Satsningsområdene henger tett sammen: Barnesamtaler gir innsikt i barnas perspektiv, CLASS gir et felles rammeverk, og inkluderende praksis sikrer at innsikten omsettes til handling. Målet er å styrke kvaliteten i relasjonene og sikre at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og medvirkning i hverdagen.

Arbeidet er forankret i barnehageloven kapittel 8 og rammeplanens føringer om barns rett til medvirkning og et trygt psykososialt miljø.

4.2.1 Barnesamtaler som pedagogisk verktøy

Barnesamtaler videreutvikles som et sentralt pedagogisk verktøy. De gir innsikt i barnas opplevelser og styrker deres medvirkning, samtidig som de er en viktig kilde til kunnskap om trivsel, trygghet og inkludering.

Gjennom planlagte samtaler får barna uttrykke tanker og følelser, og oppleve at deres stemme blir tatt på alvor. Dette styrker personalets forståelse av barnas perspektiv og gir et bedre grunnlag for utvikling av praksis.

Barnesamtaler støtter arbeidet med CLASS, særlig innen emosjonell støtte og støtte til læring, ved at de voksne viser sensitivitet, følger barnets initiativ og legger til rette for dialog.

Samtalene er også viktige i tidlig innsats, ved at personalet kan fange opp signaler om utrygghet eller utenforskap.

For å sikre kvalitet og felles forståelse arbeides det med kompetanseheving og erfaringsdeling på tvers av barnehagene. Alle barn over to år tilbys minimum to planlagte samtaler per år.

Tiltak:

- Barnesamtaler gjennomføres i forkant av foreldresamtaler
- Innsikt fra samtaler brukes i planlegging og evaluering
- Personalet utvikler relasjons- og samtalekompetanse

4.2.2 Inkluderende barnehagemiljø

Barnehagene arbeider systematisk for å fremme et inkluderende miljø der alle barn opplever trygghet, tilhørighet og deltakelse.

Dette forutsetter tilstedeværende og relasjonelt kompetente voksne. Kvaliteten på relasjonene er avgjørende for barns trivsel, deltakelse og for å forebygge utenforskap.

Alle ansatte har aktivitetsplikt og skal følge med, gripe inn og sette inn tiltak ved behov. Arbeidet krever voksne som observerer, reflekterer og handler i tråd med lovverk og faglige føringer.

Små lekegrupper er et sentralt grep som gir bedre oversikt, tettere relasjoner og økt støtte til barns samspill og deltakelse.

Tiltak:

- Organisering i små lekegrupper gjennom dagen
- Aktiv deltakelse fra personalet i lek
- Systematisk observasjon og refleksjon
- Arbeid etter rutiner for å forebygge og håndtere krenkelser
- Inkluderende praksis i alle pedagogiske valg

4.2.3 Systematisk kvalitetsutvikling med CLASS

Vi arbeider systematisk med CLASS for å utvikle kvalitet i relasjoner og pedagogisk praksis.

Arbeidet omfatter tre hovedområder:

1. Emosjonell støtte

Vi skaper et trygt og inkluderende miljø hvor barna opplever å bli sett, hørt og anerkjent.

2. Organisering og struktur

Vi har gode rutiner og tydelig ledelse som gir forutsigbarhet og gode rammer for lek og læring.

3. Støtte til læring

Personalet støtter barnas språk og tenkning gjennom dialog, undring og utforskning.

4.3 Kompetanseheving og kvalitetsutvikling

Gjennom barnehageåret 2026–2027 skal barnehagene bruke CLASS som felles ramme for utvikling av praksis, med mål om å styrke kvaliteten i samspillet med barna gjennom økt kompetanse, felles forståelse og bevissthet i hele personalgruppen.

Som en del av dette arbeidet er det utviklet en helhetlig plan for læringslaber, som er barnehagenes felles arena for faglig utvikling. Her arbeides det strukturert med teori, refleksjon og omsetting til praksis.

Det gjennomføres egne læringslaber for fagarbeidere og assistenter, samt for pedagogiske ledere. Innholdet tar utgangspunkt i CLASS, men tilpasses deltakernes roller og ansvar.

Læringslabene kombinerer faglig påfyll, refleksjon og praksisnær utforskning, med utgangspunkt i én eller flere CLASS-dimensjoner. Deltakerne arbeider med å forstå hvordan teori kommer til uttrykk i praksis, blant annet gjennom refleksjon rundt egne erfaringer og konkrete situasjoner fra barnehagehverdagen. Et sentralt mål er å styrke bevisstheten om eget samspill og bidra til at ny kunnskap omsettes til handling.

Pedagogiske ledere har en sentral rolle i å lede kvalitets- og utviklingsarbeidet på avdelingene. I egne læringslaber arbeides det særlig med pedagogisk ledelse, veiledning av medarbeidere, utviklingsorienterte og anerkjennende tilbakemeldinger, samt å bygge en kultur for refleksjon i personalgruppen.

Som grunnlag for videre utvikling gjennomføres halvårlige CLASS-observasjoner på avdelingene. Disse gir et kunnskapsbasert bilde av kvaliteten i samspillet og brukes til å identifisere styrker, avdekke utviklingsområder og utarbeide handlingsplaner for den enkelte avdeling. Observasjonene inngår aktivt i det pedagogiske arbeidet og danner utgangspunkt for videre refleksjon og utvikling.

Vurderingsarbeidet er forankret i rammeplanen og bygger på felles refleksjon i personalgruppen. Gjennom læringslaber, møter og andre faglige arenaer legges det til rette for kontinuerlig læring og utvikling, og for å styrke bevisstheten rundt egen praksis.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, Halloween og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gjør relasjonskartlegging to ganger i året på alle avdelinger
- Personalet møter barna med åpenhet og sensitivitet for deres ønsker og behov
- Personalet er imøtekommende for barnas uttrykk og deres behov for omsorg gjennom å møte dem i barnehøyde, med blikkontakt og barnerettet tale.
- Positiv kommunikasjon, verbal og fysisk, blant ansatte og barn
- Personalet synliggjør barnas omsorgshandlinger ved å sette ord på det de gjør og gi positive tilbakemeldinger på det de gjør.
- Personalet oppfordrer barna til å hjelpe, støtte og være gode mot hverandre og invitere hverandre med i lek.

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet deler barna i smågrupper gjennom dagen.
- Personalet endrer jevnlig lekemiljøene ute og på avdelingen og ser hvordan barna bruker miljøene, og vurderer fortløpende hva som må tilføres eller endres.
- Personalet deltar i lek på barnas premisser og er bevisst sin rolle for lekens mulighetsverden.
- Personalet tilbyr organisert lek og aktivitet i utetiden hver dag.

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Personalet viser interesse for og blir kjent med den enkelte familie og deres kulturelle og religiøse tilhørighet.
- Personalet skaper tydelige forventninger til normer og regler for fellesskapet gjennom daglig veiledning i samspill.

- Personalet bruker felles opplevelser i nærmiljøet til å bygge tilhørighet til barnegruppen og barnehagen.
- Personalet utvider barnas involvering og barna er aktivt deltakende i demokratiske prosesser.
- Personalet skaper et miljø der det er trygt å ytre seg, være deltakende og oppleve å bli sett og hørt.

5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet følger barnas undring og stiller spørsmål som stimulerer til at de selv kan utforske, oppdage sammenhenger og utvide sine perspektiver.
- Personalet bruker teknikken «brainstorming» sammen med barna.
- Personalet setter ord på og synliggjør barn og ansatte som har kunnskap som andre kan dra nytte av.
- Personalet legger til rette for miljøer som stimulerer til lek der barn gjør språklige, motoriske, sosiale og emosjonelle erfaringer.
- Personalet tilbyr varierte og udefinerte lekematerialer og gir barna frihet til utforsking og bruk.
- Personalet er bevisst på fagområdenes representasjoner i lekemiljøene.

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal

alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet jobber med ulike tema gjennom året, og sørger for at barna får felles referansepunkter for lek.
- Personalet er deltagende veiledere i lek og aktivitet.
- Personalet er bevisst på koblingen mellom barnas liv i og utenfor barnehagen, og forsøker å koble sammen disse ulike arenaene.
- Personalet legger til rette for at barn kan utforske ulike deler av fellesskapet for lek og samspill.
- Personalet skjermer lek for forstyrrelser utenifra og hjelper barn med å finne andre lekealternativer når det er riktig.
- Gjennom deltagelse i leken er personalet modeller og sørger for at barn som står utenfor lek blir invitert med.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet bruker bildestøtte/ tegn til tale sammen med benevning knyttet til rutinesituasjoner i det daglige.

- Personalet bruker bildestøtte/ tegn til tale sammen med benevning knyttet til fysiske og emosjonelle behov i det daglige.
- Personalet benytter seg av selvsnakk og parallellsnakk.
- Personalet er bevisst på hvordan vi lytter.
- Personalet er bevisst på at en samtale skal ha mer enn tre vekslinger, og stiller åpne oppfølgingsspørsmål.
- Personalet bruker sanger, rim og regler gjennom hele dagen.
- Personalet leser for barna hver dag.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

Kommunikasjon, språk og tekst

- Personalet benytter seg av bildestøtte/ tegn til tale i kommunikasjonen
- Personalet bruker varierte formidlingsmåter med barna
- Personalet leser høyt for barna hver dag

Kropp, bevegelse, mat og helse

- Personalet organiserer varierte og utfordrende kroppslige aktiviteter ute og inne hver dag
- Personalet legger til rette for at måltidet er en positiv arena for barna der de opplever måltidsglede og fellesskap.
- Personalet bidrar til at barn får et positivt forhold til seg selv og egen kropp

Kunst, kultur og kreativitet

- Personalet legger til rette for at barna skal kunne skape selv ut ifra sin egen kreativitet
- Personalet tilbyr varierte impulser i form av musikk, drama og dans
- Personalet bruker musikk aktivt som en del av språkarbeidet

Natur, miljø og teknologi

- Personalet benytter seg av «De åtte årstider» innen samisk kultur
- Personalet har fokus på miljø og gjenbruk i hverdagen, også i planlegging av aktiviteter i barnehagen

Antall, rom og form

- Personalet støtter barna i å lage teorier, undre seg og undersøke, og støtter dem i utholdenhet i prosesser rundt problemløsning
- Personalet setter ord på og modellerer matematiske begreper og oppfordrer barn til å bruke sansene og omgivelsene for å undersøke matematiske sammenhenger

Etikk, religion og filosofi

- Personalet sørger for at ulike høytider og religioner som er representert i barnegruppen markeres i barnehagen
- Personalet synliggjør det religiøse, kulturelle og familiemangfoldet som finnes i barnehagen og samfunnet
- Personalet filosoferer sammen med barna

Nærmiljø og samfunn

- Personalet tar med seg barna ut i nærmiljøet og benytter seg av de endringer og muligheter som finnes i vårt nærmiljø
- Personalet oppmuntre barna til å samtale om sin hverdag og legger til rette for at barna kan medvirke i barnehagens planer

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Personalet har barnesamtaler med barna to ganger i året.
- Barna deltar i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon.

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

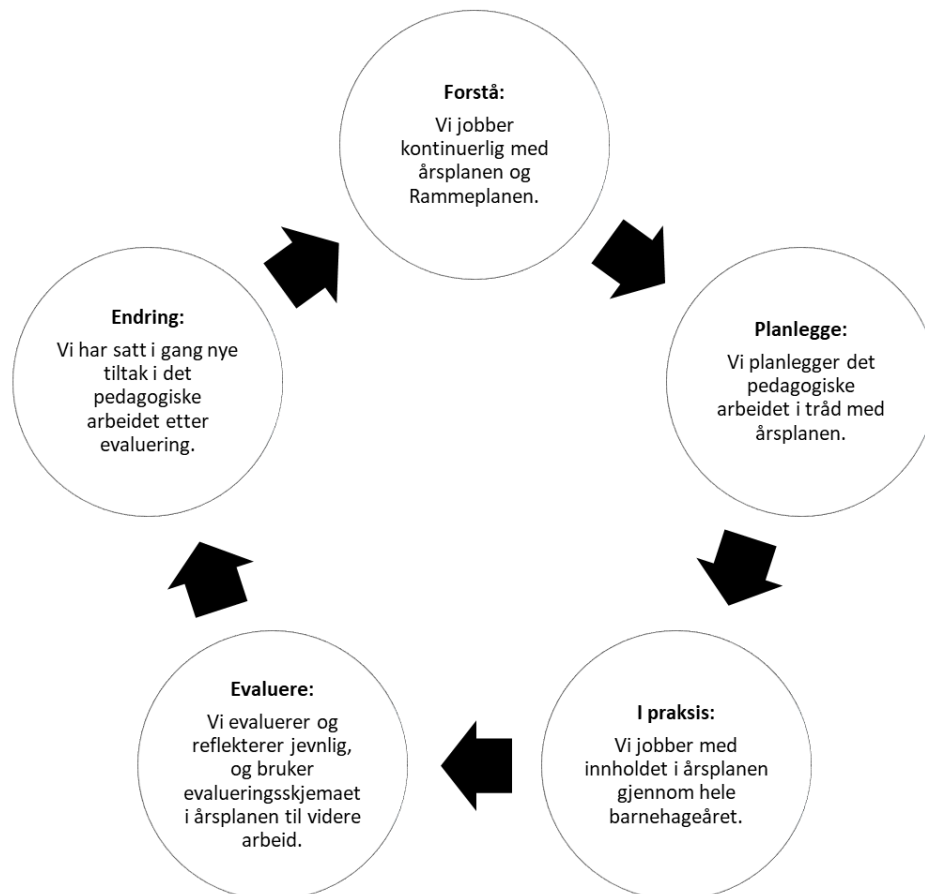
6.2. Foreldres medvirkning

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

- Su, velges hvert år på foreldremøte
- Vi gjennomfører oppstarts samtaler og utviklingssamtaler
- Generelle samtaler ved levering og henting
- Foreldreveiledning ved behov

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i plantid og på personalmøter og avdelingsmøter.
- Planlegging skjer i henhold til de temaene/ prosjektene vi jobber med.
- Evalueringer gir sammen med observasjoner og barnas interesser grunnlag for videre planlegging.
- Styringsverktøy som Rammeplanen 2017, Barnehageloven og barnehagens årsplan ligger til grunn for vår planlegging.

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet vurderer egen praksis opp mot planverk.
- Personalet vurderer barnas trivsel og utvikling gjennom samtaler og observasjoner i samarbeid med foresatte.
- Personalet gjennomfører barnesamtaler to ganger i året og i forbindelse med planlegging og evaluering av arbeidet på avdeling.
- Personalet bruker kvalitetskjennetegn aktivt i vurderingsarbeidet.

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Pedagoger skriver månedsplan og månedsbrev til alle foreldre.
- Personalet dokumenterer evalueringer som gjennomføres i form av møtereferat, logger fra refleksjonsmøter, evalueringer av arbeid på avdeling og annet.
- Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsmøter.

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet

skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet har kjennskap til hva som preger barnets lek i ulike alder og tilrettelegger for lekemiljøer som er tilpasset barnets forutsetninger for lek og videre utvikling.
- Barnehagen har noe felles materiell som går igjen på alle avdelinger. Barna kjenner til materialet, men innholdet som presenteres i tilknytning til det tilpasses alder. Eksempler: Bildestøtte, Tegn til tale, Språkkista, Tarkus som turvenn, «Livet og sånn».
- Personalet ser på barnet som kompetent og lar barn prøve selv.
- Ulike materialer og leker er tilgjengelig for barna, både ute og inne, slik at de kan finne det de ønsker å bruke selv.

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Digitale hjelpemidler skal være pedagogisk verktøy som støtter lek, utforskning og læring på avdelingene og på tur.
- Barna tar bilder selv og spør før de tar bilder av andre.
- Bildene brukes til pedagogisk dokumentasjon både sammen med barn og i personalgruppen.
- Barna får erfaring med digitale tegnebøker i Book Creator.
- Prosjektor brukes til å forsterke lekemiljøer på avdelingen.

7.6. Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen arrangerer besøksdager og foreldremøte for nye foreldre på forsommeren.
- Barnehagen kontakter hver familie individuelt for å avtale oppstart og svare på spørsmål.
- Personalet har oppstartsamtale med hver familie der målet er å bli kjent. Tilvenningsdagene brukes også til å bli kjent med og samtale med foreldrene.
- Personalet bruker visuell støtte utarbeidet av kommunen som grunnlag for samtaler på avdelingen, og egen mal for oppstartsamtale.

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet og barnegruppen blir satt så fort opptaket er gjennomført, ca. mai måned.
- Før sommeren bruker personalet tid for å bli kjent med barn som de skal være sammen med i kommende barnehageår.
- Barnehagen organiserer lekegrupper for barna som skal bytte avdelinger, slik at de blir kjent med nye lokaler og personalet før sommeren.
- Personalet hilser på foreldre og samtaler med dem i hentesituasjoner for å bli kjent før sommeren.
- Personalet har møte der informasjon om familier overføres til pedagogene som overtar ansvaret for samarbeidet.

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Personalet har skolestart og SFO som tema i førskolegruppen på våren. Vi bruker også avtalte overgangsobjekter som er fastsatt av kommunen.
- Barnehagen arrangerer, sammen med andre barnehager, vennskapsgrupper der barna får møte andre barn de skal gå på skole sammen med.
- Personalet har barnesamtaler med skolestarterne på våren der skolestart er tema.
- Personalet har samtale med foreldrene der det avtales hvilken informasjon som skal følge barnet over til skolen.

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August		13.-14.08 Planleggingsdager – barnehagen stengt
September	08.09 Foreldremøte uke 38 - Brannvernuke	
Oktober	22.10 FN- dag/ FORUT aksjon	
November	hele november - Synlig i mørket 10.11 Unge Viken teater	13.11 Planleggingsdag – barnehagen stengt
Desember	11.12 Luciamarkering 17.12 Nissefest	24.12 – 03.01 Juleferie – barnehagen stengt
Januar	14.01 Pysjfest Uke 3 – 5 Samisk kultur og tradisjon	
Februar	05.02 Samenes nasjonaldag 07.02 – Ramadan 18.02 Fargefest	
Mars	09.03 ID -al fitr 19.03 Påskefrokost	22.-29.03 Påskeferie – barnehagen stengt
April	21.04 Aktivitetsdag	
Mai	14.05 Aktivitetsdag	06.05 Kristi himmelfartsdag – barnehagen stengt 07.05 Planleggingsdag – barnehagen stengt 17.05 Grunnlovsdagen og 2. pinsedag – barnehagen stengt
Juni	Hele juni – Mangfoldsuker 09.06 Sommerfest med markering av skolestarterne	21.juni Planleggingsdag – barnehagen stengt
Juli		Uke 28-29 (30) – sommerstengt barnehage

10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Barnehagens arbeid med omsorg

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet gjør relasjonskartlegging to ganger i året på alle avdelinger				
2.	Personalet møter barna med åpenhet og sensitivitet for deres ønsker og behov				
3.	Personalet er imøtekommende for barnas uttrykk og deres behov for omsorg gjennom å møte dem i barnehøyde, med blikkontakt og barnerettet tale				
4.	Positiv kommunikasjon, verbal og fysisk, blant ansatte og barn				
5.	Personalet synliggjør barnas omsorgshandlinger ved å sette ord på det de gjør, og gir positive tilbakemeldinger på det de gjør				
6.	Personalet oppfordrer barna til å hjelpe, støtte og være gode mot hverandre og invitere hverandre med i lek				

Barnehagens arbeid med lek

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet deler barna i smågrupper gjennom dagen				
2.	Personalet endrer jevnlig lekemiljøene på avdelingen og ser hvordan barna bruker miljøene, og vurderer fortløpende hva som må tilføres eller endres				
3.	Personalet deltar i lek på barnas premisser og er bevisst sin rolle for lekens mulighetsverden.				

5.	Personalet tilbyr organisert lek og aktivitet i utetiden				
----	--	--	--	--	--

Barnehagens arbeid med danning

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet viser interesse for og blir kjent med den enkelte familie og deres kulturelle og religiøse tilhørighet				
2.	Personalet skaper tydelige forventninger til normer og regler for fellesskapet gjennom daglig veiledning i samspill				
3.	Personalet bruker felles opplevelser i nærmiljøet til å bygge tilhørighet til barnegruppen og barnehagen				
4.	Personalet utvider barnas involvering og barna er aktivt deltagende i demokratiske prosesser				
5.	Personalet skaper et miljø der det er trygt å ytre seg, være deltagende og oppleve å bli sett og hørt				

Barnehagens arbeid med læring

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet følger barnas undring og stiller spørsmål som stimulerer til at de selv kan utforske, oppdage sammenhenger og utvide sine perspektiver				
2.	Personalet bruker teknikken «brainstorming» sammen med barna				
3.	Personalet setter ord på og synliggjør barn og ansatte som har kunnskap som andre kan dra nytte av				
4.	Personalet legger til rette for miljøer som stimulerer til lek der barn gjør språklige, motoriske, sosiale og emosjonelle erfaringer				

5.	Personalet tilbyr varierte og udefinerte lekematerialer og gir barna frihet til utforsking og bruk				
6.	Personalet er bevisst på fagområdenes representasjoner i lekemiljøene				

Barnehagens arbeid med vennskap og fellesskap

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet jobber med ulike tema gjennom året, og sørger for at barna får felles referansepunkter for lek				
2.	Personalet er deltagende veiledere i lek og aktivitet				
3.	Personalet er bevisst på koblingen mellom barnas liv i og utenfor barnehagen, og forsøker å koble sammen disse ulike arenaene				
4.	Personalet legger til rette for at barn kan utforske ulike deler av fellesskapet for lek og samspill				
5.	Personalet skjermer lek for forstyrrelser utenifra og hjelper barn med å finne andre lekealternativer når det er riktig				
6.	Gjennom deltagelse i leken er personalet modeller og sørger for at barn som står utenfor lek blir invitert med				

Barnehagens arbeid med kommunikasjon og språk

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet bruker bildestøtte/ tegn til tale sammen med benevning knyttet til rutinesituasjoner i det daglige				
2.	Personalet bruker bildestøtte/ tegn til tale sammen med benevning knyttet til fysiske og emosjonelle behov i det daglige				

3.	Personalet benytter seg av selvsnakk og parallellsnakk				
4.	Personalet er bevisst på hvordan vi lytter				
5.	Personalet er bevisst på at en samtale skal ha mer enn tre vekslinger, og stiller åpne oppfølgingsspørsmål				
6.	Personalet bruker sanger, rim og regler gjennom hele dagen				
7.	Personalet leser for barna hver dag				

Barnehagens arbeid med fagområdene

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet sørger for og bruker fagområdenes representasjoner i lekemiljøene				
2.	Personalet knytter fagområdene inn i den faglige refleksjonen og i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon				

Barnehagens arbeid med barns medvirkning

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet har barnesamtaler med barna to ganger i året				
2.	Barna deltar i arbeidet med pedagogisk dokumentasjon				

Foreldres medvirkning

		A	B	C	Kommentar
1.	Su, velges hvert år på foreldremøte				
2.	Vi gjennomfører oppstarts-samtaler og utviklingssamtaler				
3.	Generelle samtaler ved levering og henting				
4.	Foreldreveiledning ved behov				

Barnehagens arbeid med planlegging, vurdering og dokumentasjon

	Planlegge	A	B	C	Kommentar
1.	Det pedagogiske arbeidet planlegges, vurderes og evalueres på planleggingsdager, i plantid og på personalmøter og avdelingsmøter				
2.	Planlegging skjer i henhold til de temaene/prosjektene vi jobber med				
3.	Evalueringer gir sammen med observasjoner og barnas interesser grunnlag for videre planlegging				
4.	Styringsverktøy som Rammeplanen 2017, Barnehageloven og barnehagens årsplan ligger til grunn for vår planlegging				

	Vurdere	A	B	C	Kommentar
1.	Personalet vurderer egen praksis opp mot planverk				
2.	Personalet vurderer barnas trivsel og utvikling gjennom samtaler og observasjoner i samarbeid med foresatte				
3.	Personalet gjennomfører barnesamtaler to ganger i året og i forbindelse med planlegging og evaluering av arbeidet på avdeling				
4.	Personalet bruker kvalitetskjenner tegn aktivt i vurderingsarbeidet				

	Dokumentere	A	B	C	Kommentar
1.	Pedagoger skriver månedsplan og månedsbrev til alle foreldre				
2.	Personalet dokumenterer evalueringer som gjennomføres i form av møtereferat, logger fra refleksjonsmøter, evalueringer av arbeid på avdeling og annet				

3.	Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsmøter				
----	---	--	--	--	--

Barnehagens arbeid med progresjon

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet har kjennskap til hva som preger barnets lek i ulike alder og tilrettelegger for lekemiljøer som er tilpasset barnets forutsetninger for lek og videre utvikling				
2.	Barnehagen har noe felles materiell som går igjen på alle avdelinger. Barna kjenner til materialet, men innholdet som presenteres i tilknytning til det tilpasses alder. Eksempler: Tegn til tale, Språkkista, Tarkus som turvenn, «Livet og sånn».				
3.	Personalet ser på barnet som kompetente og lar barn prøve selv.				
4.	Ulike materialer og leker er tilgjengelig for barna slik at de kan finne det de ønsker å bruke selv				

Barnehagens arbeid med digital praksis

		A	B	C	Kommentar
1.	Digitale hjelpemidler skal være pedagogisk verktøy som støtter lek, utforskning og læring på avdeling og på tur				
2.	Barna tar bilder selv og spør før de tar bilder av andre				
3.	Bildene brukes til pedagogisk dokumentasjon både sammen med barn og i personalgruppen.				

4.	Barna får erfaring med digitale tegnebøker i Book creator				
5.	Prosjektor brukes til å forsterke lekemiljøer på avdelingen				

Overganger:

Når barnet begynner i barnehagen

		A	B	C	Kommentar
1.	Barnehagen arrangerer besøksdager og foreldremøte for nye foreldre på forsommeren				
2.	Barnehagen kontakter hver familie individuelt for å avtale oppstart og svare på spørsmål.				
3.	Personalet har oppstartsamtale med hver familie der målet er å bli kjent				
4.	Personalet bruker visuell støtte utarbeidet av kommunen som grunnlag for samtaler på avdelingen, og egen mal for oppstartsamtale.				

Overganger internt i barnehagen

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet og barnegruppen blir satt så fort opptaket er gjennomført, ca. mai måned				
2.	Før sommeren bruker personalet tid for å bli kjent med barn som de skal være sammen med i kommende barnehageår				
3.	Barnehagen organiserer lekegrupper for barna som skal bytte avdelinger, slik at de blir kjent med nye lokaler og personalet før sommeren				
4.	Personalet hilser på foreldre og samtaler med dem i hentesituasjoner for å bli kjent før sommeren				

5.	Personalet har møte der informasjon om familier overføres til pedagogene som overtar ansvaret for samarbeidet				
----	---	--	--	--	--

Overgang barnehage - skole

		A	B	C	Kommentar
1.	Personalet har skolestart og SFO som tema i førskolegruppen på våren. Vi bruker også avtalte overgangsobjekter som er fastsatt av kommunen				
2.	Barnehagen arrangerer, sammen med andre barnehager, vennskapsgrupper der barna får møte andre barn de skal gå på skole sammen med				
3.	Personalet har barnesamtaler med skolestarterne på våren der skolestart er tema				
4.	Personalet har samtale med foreldrene der det avtales hvilken informasjon som skal følge barnet over til skolen				

11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

[Skolestarter plan - barnehage - Compilo](#)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)

Pianta, R. C., La Paro, K. M., & Hamre, B. K. (2008). *CLASS – Classroom Assessment Scoring System*.

Meld. St. 6 (2019–2020). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap*.

Buøen, Elisabeth Solheim, May Britt Drugli og Ratib Lekhal. (2024). *Bedre samspillskvalitet*.